

foto: Kuba Dąbrowski

Yes, I do,
czyli jak wziąć ślub za granicą

BERLIN

opracowanie Stowarzyszenia Miłość Nie Wyklucza

**MAŁŻEŃSTWA
DLA WSZYSTKICH**

**miłość
nie wyklucza**
STOWARZYSZENIE

foto: Elwira Litra Fotografia

Wiecie jak to jest, kiedy czekacie na najpiękniejszy, wymarzony prezent, i w końcu są wasze urodziny, i jest właśnie TO!?! To właśnie tak było.

Kiedy usłyszeliśmy, że jesteśmy teraz MĘŻEM i MĘŻEM! Absolutnie nie do zastąpienia niczym innym.

DARO I CESAR

Wzięli ślub w Gartz w 2018 roku.

Słowo wstępu

To przewodnik dla Was: społeczności LGBT+ w Polsce. Dla tych, którzy chcą już dzisiaj świętować swoją miłość podczas ceremonii ślubnej, lub zapewnić sobie bezpieczną przyszłość w innym kraju. Chociaż małżeństwa zawarte za granicą nie mają w Polsce mocy prawnej, wiemy, że taki ślub jest dla wielu z Was bardzo ważnym krokiem.

Polskie pary tej samej płci mogą spełnić to marzenie w jednym z wielu krajów, które umożliwiają zawarcie ślubu obywatelom i obywatelkom innych państw Unii Europejskiej. Jednak zorganizowanie ceremonii nie jest łatwe. Mamy nadzieję, że seria przewodników Miłość Nie Wyklucza „Yes, I do, czyli jak wziąć ślub za granicą” pomoże wam w przygotowaniach i przeżyciu tego wyjątkowego dnia.

To dla Was staramy się w Polsce o równość małżeńską. Chcemy, żeby każda kochająca się para mogła wziąć ślub u siebie, dzieląc się radością z całą rodziną i bliskimi, a po ceremonii miała w Polsce wszystkie prawa i obowiązki małżeńskie, łącznie z adopcją dzieci.

Dlatego oddajemy w Wasze ręce ten przewodnik, zaznaczając, że nasze starania o równość małżeńską w Polsce się nie kończą. To, że szukacie

spełnienia swoich marzeń za granicą, jasno pokazuje, że równość małżeńska w Polsce jest potrzebna.

Wasze zdjęcia, uśmiechy i historie umacniają społeczność LGBT+ w naszym kraju. Cieszymy się z każdej pary, która wraca do nas jako małżeństwo. Możecie nam pomóc we wprowadzeniu równości małżeńskiej w Polsce:

- podzielcie się z nami swoją historią,
- przypnijcie podczas ceremonii ślubu przypinki Miłość Nie Wyklucza,
- zorganizujcie weselną zbiórkę na Miłość Nie Wyklucza,
- rozdajcie swoim bliskim książeczkę „Równość małżeńska. Przewodnik dla początkujących”.

Życzymy szczęścia na nowej drodze życia!

Zespół Miłość Nie Wyklucza

Ślub w Berlinie

Od 2017 roku pary jednojęzyczne mogą zawrzeć w Niemczech związek małżeński. Tomasz i Andrzej skorzystali z tego rozwiązania, a cały proces opisali na swoim blogu. To w oparciu o ich tekst powstał ten przewodnik.

W Niemczech formalna droga składania dokumentów i wymaganie kroki rejestracji różnią się od siebie, w zależności od urzędu. Tomasz i Andrzej mieszkają w Niemczech. To ułatwiło im składanie dokumentów, ponieważ zgodnie z oficjalną drogą, należy zrobić to osobiście. Mówią także po niemiecku, więc nie musieli martwić się załatwianiem tłumacza. Tekst przewodnika skonsultowały dla nas Emilia i Agata, które wzięły ślub w berlińskim Kreuzbergu, na stałe mieszkają w Polsce i nie posługują się językiem niemieckim. Tekst Tomka i Andrzeja uzupełniamy ich doświadczeniami. Bardzo dziękujemy!

Link do bloga Tomka i Andrzeja:
avris.it/blog/how-to-ślub-jednojęzyczno-w-polaków-w-niemczech.

Urząd Stanu Cywilnego w dzielnicy Berlin Mitte

Parochial Strasse 3, 10179 Berlin

✉ heirat@ba-mitte.berlin.de

🌐 www.berlin.de/ba-mitte/politik-und-verwaltung/aemter/amt-fuer-buergerdienste/standesamt/
Rezerwacja wizyty online: Kliknij „Termin buchen” przy „Eheschließung – mit Auslandsbeteiligung – Auskunft, Beratung und Anmeldung”

🌐 www.berlin.de/ba-mitte/service/dienstleistungen/service.89637.php/standort/327795/#terminbuchung

Urząd Stanu Cywilnego w dzielnicy Berlin Friedrichshain-Kreuzberg

Schlesische Strasse 27a, 10997 Berlin

✉ standesamt@ba-fk.berlin.de

🌐 www.berlin.de/ba-friedrichshain-kreuzberg/politik-und-verwaltung/aemter/amt-fuer-buergerdienste/standesamt/

Ślub w Berlinie

1.

Dokumenty

Potrzebne dokumenty należy złożyć **osobiście** w wybranym urzędzie stanu cywilnego. Jeśli ktoś z was mieszka w Niemczech, musicie skorzystać z urzędu odpowiedniego dla miejsca zameldowania. W przypadku, gdy przyszli małżonkowie nie przebywają w Niemczech na stałe, mogą wybrać dowolny urząd. Wymagane dokumenty i forma ich składania mogą się różnić między urzędami. Najlepiej skontaktować się z wybranym urzędem stanu cywilnego i poprosić o listę wymaganych dokumentów.

Może ona zawierać:

- pełny odpis aktu urodzenia,
- zaświadczenie o stanie cywilnym,
- paszporty (albo dowody osobiste z tłumaczeniem przysięgłym)
- Jeśli ktoś z was jest wdowcem/wdową lub po rozwodzie, będziecie potrzebować zaświadczeń o stanie wolnym obu partnerów/ partnerek (akt rozwodu lub zgonu małżonka).

Będą potrzebne tłumaczenia przysięgłe wszystkich dokumentów. Zwykle wymogiem jest złożenie ich osobiście.

Na szczęście nie jest wam potrzebne „zaświadczenie o zdolności do zawarcia małżeństwa za granicą”, którego polskie urzędy nie wydają parom tej samej płci. Wystarczy „zaświadczenie o stanie cywilnym”. Potwierdza ono, że dana osoba jest kawalerem lub panną (zgodnie z § 1309 ust. 2 BGB – niemieckiego kodeksu cywilnego). Potrzebne dokumenty dostaniecie w polskim urzędzie stanu cywilnego lub przez ePUAP.

Warto porozmawiać z urzędnikiem, urzędniczką o swojej sytuacji. Emilia i Agata, które mieszkają w Polsce, korespondowały mailowo z urzędniczką z Kreuzbergu, gdzie później wzięty ślub. Po omówieniu ich sytuacji, urzędniczka pozwoliła im na złożenie dokumentów emailiem. Wysłały jej skany odpisów aktu urodzenia, zaświadczeń o stanie cywilnym oraz zaświadczenia

o zameldowaniu na pobyt stały w Polsce. Urzędniczka jasno dała do zrozumienia, że jest to wyjątkowa sytuacja. Dzięki temu Agata i Emilia nie musiały jechać do Niemiec dwa razy (by złożyć dokumenty i ustalić datę, a potem na ślub), ale tylko raz (na samą ceremonię).

Ceremonia była przepiękna. Bez sztamkowych formułek, pełna serca. Przemawiająca urzędniczka stanu cywilnego doprowadziła do też wszystkich naszych gości. I nas też :)

AGATA I EMI

Wzięty ślub w Berlinie w 2018 roku.

2. Tłumaczenia

Koniecznym jest upewnić się, jakie dokumenty są potrzebne w urzędzie, który wybraliście/tyście i które z nich należy przetłumaczyć. Na pewno będzie trzeba skorzystać z tłumaczenia przysięgłego.

Jeśli nie posiadacie paszportów, może być konieczne przetłumaczenie dowodów osobistych. Tomek i Andrzej za przetłumaczenie wszystkich dokumentów zapłacili u niemieckiej tłumaczki 110€. Zwracają uwagę, by sprawdzić, czy do tłumaczeń dołączone jest Beglaubigung (uwierzytelnienie).

Emilia i Agata nie musiały robić tłumaczenia dowodów osobistych, gdyż mają one wersję angielską, a to urzędowi wystarczyło. W ich przypadku niepotrzebne było także uwierzytelnienie tłumaczeń.

3. Termin i opłaty

Wszystkie dokumenty zanieście osobiście do wybranego urzędu stanu cywilnego w Berlinie. Przed pojechaniem do Berlina umówcie się na wizytę na stronie urzędu lub zróbcie to mailowo (patrz niebieska tabelka).

Po złożeniu wszystkich dokumentów, będziecie mogli ty zarezerwować termin ślubu. Ceremonia powinna się odbyć w ciągu sześciu miesięcy od momentu ich zatwierdzenia. Po upływie tego czasu zgłoszenie traci ważność, proces składania dokumentów trzeba będzie zacząć od początku. Sobotnie ceremonie są droższe niż w tygodniu i trzeba je rezerwować z dużym wyprzedzeniem. Terminy w ciągu tygodnia zazwyczaj są łatwo dostępne.

Branie ślubu w Berlinie wiąże się z kilkoma kosztami. Poniżej znajdziecie poszczególne koszty:

- Stwierdzenie zdolności do małżeństwa, gdy co najmniej jedna osoba nie ma niemieckiego obywatelstwa = 80€
- Ceremonia w sobotę (lub poza godzinami pracy urzędu) = 60€
- Ceremonia poza budynkiem urzędu (np. w ogrodzie botanicznym) = 75€
- Wybór niestandardowego miejsca może wiązać się z dodatkowymi kosztami.
- Certyfikat zmiany lub dodania nazwiska = 20€ (po ceremonii)
- Opłata za certyfikat małżeństwa = 10€ (dodatkowy egzemplarz = 5€)

4. Zmiana nazwiska

Biorąc ślub w Niemczech można zmienić nazwisko na nazwisko partnera (lub dodać drugi człon nazwiska), jednak zmiana będzie respektowana tylko w tym kraju.

Jeśli nie macie niemieckiego obywatelstwa, nie możecie skorzystać ze zmiany nazwiska w dowodzie przy okazji ceremonii. Co istotne, polskie urzędy nie muszą zaakceptować niemieckiego aktu ślubu jako przesłanki do zmiany nazwiska. Jeśli mieszkacie w Niemczech i chcecie posługiwać się nazwiskiem partnera lub partnerki, możecie je zmienić, ale musicie wtedy legitymować się polskim dowodem oraz dodatkowo niemieckim aktem małżeństwa, z adnotacją o zmianie nazwiska.

5. Forma ceremonii

Ślub możecie wziąć w tygodniu lub w sobotę, w budynku urzędu lub poza nim. Urzędy stanu cywilnego w Berlinie współpracują z berlińskim Ogrodem Botanicznym, dzięki temu przysięgę ślubną możecie złożyć np. w oranżerii. Składając dokumenty musicie zdecydować:

- czy podczas ceremonii chcecie wymienić się obrączkami;
- czy i ilu chcecie mieć świadków. Może to być jedna lub dwie osoby. Możecie też zawrzeć małżeństwo bez formalnego świadka. Świadkowie powinni być pełnoletni i rozumieć język, w którym przeprowadzana jest ceremonia (chyba, że będzie obecny tłumacz lub tłumaczka);
- czy chcecie dostarczyć swoją muzykę.

Ceremonia odbywa się po niemiecku, musicie więc znać język na tyle dobrze, by zrozumieć wszystkie konsekwencje zawarcia związku. Jeśli nie posługujecie się językiem niemieckim, ślub może zostać przeprowadzony w obecności tłumacza, za dodatkową opłatą. Emilia i Agata, które nie mówią po niemiecku, otrzymały od urzędu listę tłumaczy przysięgłych. Same skontaktowały się z wybraną tłumaczką, umówiły się z nią oraz rozliczyły się bezpośrednio.

6.

Podróż

Do Berlina dojechać można autobusami i pociągami, lub dolecieć samolotem. Najtańszymi połączeniami pozostaje autobus i pociąg. Jeśli chcecie dostać się do Berlina szybko, najtańsze loty oferują linie EasyJet (połączenia do lotniska Tegel w Berlinie, które znajduje się w obrębie miasta). Bilety autobusowe (np. Flixbus) możecie kupić w promocyjnych cenach z odpowiednim wyprzedzeniem.

W samym Berlinie najlepiej poruszać się środkami komunikacji miejskiej: metrem (U-Bahn), koleją naziemną (S-Bahn), autobusami i tramwajami. System biletów jest ujednolicony. Bilet jednorazowy kosztuje od 2,80 do 3,40€ w zależności od taryfy (AB lub ABC – strefa C to obrzeża miasta) i upoważnia do dwóch godzin jazdy od momentu skasowania. Dla strefy AB można kupić bilet 48 lub 72 godzinny (odpowiednio 19,90€, 28,90€).

Najtańszą opcją noclegu są wieloosobowe pokoje w hostelach, najwygodniejszą wynajem mieszkania na popularnej platformie najmu krótkoterminowego. Oprócz atrakcji turystycznych, takich jak Brama Brandenburska i Checkpoint Charlie, w Berlinie warto odwiedzić klubowe dzielnice (Neukölln oraz Kreuzberg) oraz okolice placu Nollendorfplatz. To miejsce historyczne dla niemieckiego ruchu LGBT+. W klubach i lokalach w okolicy spotykali się aktywiści i działaczki, którzy wywalczyli w swoim kraju równość małżeńską.

7.

Dzień ślubu

W dniu ślubu przyjdzie do urzędu co najmniej kwadrans przed rozpoczęciem ceremonii. Przyszli małżonkowie i świadkowie muszą się wylegitymować (dowodem osobistym lub paszportem, w zależności od urzędu), a wy dodatkowo musicie podpisać oświadczenie, że od czasu złożenia dokumentów nie zmienił się wasz stan cywilny. Jeżeli udało wam się umówić z urzędnikami na wystanie dokumentów e-mailem i w dniu ślubu pierwszy raz osobiście pojawicie się w urzędzie, przyjdźcie odpowiednio wcześniej. Najlepiej umówić się na konkretną godzinę z urzędnikiem/urzędniczką zajmującą się waszą sprawą.

Podczas ceremonii urzędnik opisuje, co się zaraz wydarzy, potwierdza wasze imiona i nazwiska oraz miejsca zamieszkania. Później składacie sobie przysięgę (mówiąc po niemiecku „ja” albo po angielsku „I do”). Po podpisaniu oświadczenia przez świadków dostajecie chwilę na życzenia i zdjęcia. Teraz czas na świętowanie! :)

Wyemigrowaliśmy z Polski nie dla zarobków w euro, lecz przede wszystkim po to, by godnie żyć i móc być sobą. O ślubie myśleliśmy raczej w kategoriach czystej formalności, zwykłej umowy prawnej. Okazało się jednak, że powiedzenie sobie „tak” było niesamowicie wyzwalające. Wreszcie poczuliśmy się normalnie, nie jak obywatele drugiej kategorii. Każdemu życzymy, by nie musiał wyjeżdżać za granicę, by przeżyć ten najpiękniejszy dzień w życiu.

ANDRZEJ I TOMEK
Wzięli ślub w Berlinie w 2018 roku.

Chcecie wziąć ślub w Polsce?

Wejdźcie na mnw.org.pl/wspieram

i wesprzyjcie finansowo
działania Miłość Nie Wyklucza.

MAŁŻEŃSTWA
DLA WSZYSTKICH

Jak wziąć ślub w Berlinie

Tekst: Andrzej i Tomek, Zuzanna Kopcińska
Redakcja: Agata Urbanik
Konsultacje: Paulina Maniecki, Emi Barabasz,
Agata Kowalska, Fabian Seiter
Projekt graficzny i skład: Marianna Wybieralska

Warszawa 2019

Stowarzyszenie Miłość Nie Wyklucza
ul. Wspólna 61/102
00-687 Warszawa
kontakt@mnw.org.pl
mnw.org.pl